

JÓK A LEGJOBBAK KÖZÜL

Rózsa András (ISO 9000 Fórum Egyesület elnöke)

„A minőséget egy olyan pozitív jelenségnek tartom, amely átszövi egész életünket. Nincs olyan terület, ahol a minőség szerepe és fontossága ne kerülne előtérbe. Napi munkánk során számoljuk csak meg, hogy hányszor jön elő a minőség kérdése...”

Beszélgetés Szódi Sándorral

- Szeretnék egy rövid szakmai bemutatkozásra kérni!

- Munkahelyeim áttekintése viszonylag gyorsan megy, mert azok számát egy kezemen meg tudom számolni. Általános iskoláimat szülőföldemen Dányon, közép,- és főiskolámat Budapesten végeztem. A főiskolát megelőzően egy évig kutatási segédként dolgoztam a Cukoripari Kutató Intézetben. Ezt követően elektronikai műszerész képesítést szereztem, mellyel a MÁV-nál helyezkedtem el. Biztosítóberendezések karbantartásával foglalkoztam (azt hiszem, a minőség iránti vonzalmam innen datálódik).

A Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskolán villamos üzemmérnök oklevelet kaptam. Ennek segítségével a gödöllői Ganz Árammérőgyárban helyezkedtem el. Kezdetben a TMK-n karbantartási tervek készítését bízták rám. Amikor a cég vezetése elhatározta, hogy önerőből bevezeti az ISO 9002, majd ISO 9001-es szabványt, engem is a felkészítő csapatba választottak. Nagy örömmre szolgált, hogy a rendszer kiépítésében kezdetektől fogva részt vehettem. A minőség iránti vonzalmam egyre jobban kiteljesedett. Szerencsém volt, mert a cég vezetése maximálisan támogatta minőségügyi képzettségek és ismeretek megszerzését. Sok-sok tanfolyamra és konferenciára el tudtam menni. Bizonyára a megszerzett ismereteknek is része volt abban, hogy rövid időn belül auditorból vezető auditor lettem, s a belső vizsgálatok mellett a külső auditokat is irányíthattam. Amikor a Ganz elköltözött az Erzsébet parkból, én is munkahelyet váltottam. Budapesten az Ipar Műszaki Fejlesztéséért Alapítványnál álltam munkába és annak jogutódjainál dolgozom immáron több mint húsz éve. Nagyon sok érdekes munkát bíztak rám, melyek közül a minőségdíjakhoz kapcsolódó projekteknél éreztem a legjobban magamat. Több tucat önértékelési tréningen vettem részt és magam is sokat vezettem. Leginkább büszke az akkreditált Önértékelési szakértő képzésünkre vagyok, ahol közel százan kaptak oklevelet. Szívesen vettem részt a regionális díjak, a Nemzeti Minőségi Díjak, a IIASA-Shiba Díjak

értékelésében. A Nemzeti Minőség Klub munkájának szervezése és az összejövetelek látogatása számomra mindig élményt nyújtott. Szívesen emlékszem vissza a Minőségfejlesztési Központ „Győztesek Konferenciája” rendezvényekre, azok szervezésére és a részvételre.

A regionális minőségdíjak sokszínű munkái, a pályázók lelkesedése is sokáig emlékezetes marad számomra. Az IFKA-nál eltöltött két évtized során sok értékes emberrel volt alkalmam találkozni, szakmailag fejlődni. Örülök annak, hogy munkahelyemen is ISO 9001-es minőségirányítási rendszert működtetünk és ennek fejlesztéséből is részt vállalhatok.

- *Jelenlegi munkád közül azt hiszem egy fontosat nem említettél!*

- Azt hiszem az IFKA gazdaságfejlesztési konferenciára gondolsz, vagy ahogyan „leánykori nevén ismerik”: „A Mikulás is benchmarkol” rendezvényekre. A sorozat úgy kezdődött, hogy a benchmarking tevékenység még a kiválóságra törekvők esetén sem volt túl erős tevékenység. Szerettük volna, ha a nemzeti és európai minőségdíjakra pályázók is fejlesztenék ezen tevékenységüket. A konferenciák mára a minőségszakma kedvelt eseményeivé váltak és a résztvevők száma 150 fő körül mozog. Idén december hatodikán a 12. konferenciánkra készülünk. Reméljük, hogy a megjelenő, főként minőségügyi és gazdasági vezetők ezúttal is hallanak követésre érdemes jó gyakorlatokról, melyekből később saját munkahelyeiken profitálni tudnak.

- *Hogyan kerültél kapcsolatba a minőségügyi szakmával és hogyan ismerkedtél meg a minőségügy hazai képviselőivel?*

- A minőségügyi szakmával és szakirodalommal tanulmányaim során kezdtem el ismerkedni. Később a minőségügyi képzések során már több olyan szakemberrel találkoztam, akik nem voltak teljesen ismeretlenek a számomra.

Másik nagy ismerkedési terület a szakmai konferenciák terepe volt. Egy-egy sikeres összejövetelen mindig voltak kiváló előadók, akiktől lehetett tanulni, jó módszereiket megismerni. A konferenciák vonatkozásában egyébként „mindenevő” voltam és vagyok. Sohasem az számított, hogy kik a rendezők, hanem az előadók és az előadások várható színvonala. Egy idő után differenciálni tudtam jó és még jobb előadók között. A minőségszakmával való kapcsolatom egy másik területét és másik minőségét jelentette, amikor a legjobb szakembereket publikálásra is meg tudtam nyerni. Mindig boldog voltam, ha a Magyar Minőségben, vagy a Minőség és Megbízhatóságban egy-egy általam felkért szakember írása jelent meg. A Nemzeti Minőség Díjasokkal és a regionális nyertesekkel való közös munka során sok jó hazai szakemberrel ismerkedhettem meg és dolgoztam együtt.

- *Említettél két újságot! Ezekhez is van némi közöd!*

- Igen, szerencsére. Nem sokkal a Minőségfejlesztési Központba kerülésem után, igazgatóm Sugár Karolina megkért: helyettesítsem őt a Magyar Minőség szerkesztőbizottsági ülésein. Néhány megbeszélés után ott maradtam és Dr. Róth András akkori főszerkesztő kérésére „ott is ragadtam”. Ennek is már több mint húsz éve. Időközben a Minőség és Megbízhatóságnak is szerkesztőbizottsági tagja lettem. Az újságokhoz kötődésnek voltak előzményei. A kilencvenes években Cseri Sándor főmunkatárs javaslatára rendszeresen irtam a Pest Megyei Hírlap Gödöllői kiadásába és aktívan vettem részt az Árammérő üzemi lap készítésében. A Dányi Tükörnek 1992-től alapító főszerkesztője voltam.

- *Mit jelent számodra a minőség, mint embernek és mint szakembernek?*

- A minőséget egy olyan pozitív jelenségnek tartom, amely átszövi egész életünket. Nincs olyan terület, ahol a minőség szerepe és fontossága ne kerülne előtérbe. Napi munkánk során számoljuk csak meg, hogy hányszor jön elő a minőség kérdése. A minőségi termelés és szolgáltatás fontossága mára már

csak ritkán kérdőjeleződik meg és általában mindig is tudunk mellette okosan érvelni. A kérdésedben kettéválik az ember és a szakember. Szabadjon erre két konkrét példát mondani. A minap a 6.30-kor Dányból induló busszal szerettem volna Budapestre jönni. Az indulás 7.15-re sikeredett! Se a sofőr, se a VOLÁN részéről még csak egy udvarias elnézés sem hangzott el. Szakemberként eszembe jutott, hogy az ügyfélszolgálat mellett nyilván a kockázatkezelés sem erős oldala az utazási cégnek. Mint ember bosszankodom és átszervezem délelőtti programomat. A másik példa jóval korábbi. Ganzos munkahelyemen, mint szakembert nagyon bosszantott az a prémiumfeladat, mely nyugati import mágnescapcsolók magyarrá váltását írta elő számomra. Emberként dolgoznom kellett a feladaton.

- *Mi vezérelt, hogy nekifogj a „Jók a legjobbak közül” cikksorozatnak?*

- Azt hiszem elsőként a Magyar Minőség szerkesztőbizottsági ülésén jutott eszembe, hogy kellene egy olyan sorozat a lapba, amely a minőségügy egy-egy kiemelkedő egyéniségére hívja fel a figyelmet. Gondoltam azokra a szakemberekre, akik hosszú időn keresztül tevékenykedtek a minőségügy helyzetének javításáért, vagy éppen fiatalként kerültek a fókuszba. Az elején évi 2-3 kiválóság bemutatását terveztem, de aztán évés közben jött meg az étvágy. A sorozat indítására az is motivált, hogy főként a pályakezdők számára követendő példákat mutassunk be. Kezdetben a bőség zavarával küszködtem, később mások javaslataira is támaszkodtam a riportalanyok kiválasztásában. Mindvégig hangsúlyoztam, hogy a bemutatási sorrend semmiféle rangsort nem jelent és a választás sem mindig objektív. Utóbb már az vezérelt, hogy többen jelezték: a szakma legjobbjainak ilyen jellegű bemutatása nemcsak hazánkban, de Európában is hiánycikknek számít.

- *Melyek szerinted a legfontosabb tanulságai az eddig elkészített 100 cikknek?*

- A legfontosabbnak azt érzem, hogy legyen hasonló, pozitív példákat sugárzó írásoknak helye a magyar sajtóban és médiában. Tanulság továbbá, hogy saját munkakörnyezetében mindenki találkozhat a bemutatottakhoz hasonló életutakkal, aminek közkinccsá tételéről gondoskodni kellene. Nagyon fontos tanulság az is, hogy a bemutatottak örömmel nyíltak meg és mondták el véleményüket. Nagyon megtisztelő volt számomra, hogy olyan embereket is bemutathattam, akik egyébként látókörömön kívül más területeken, vagy más szakmákban alkottak kiválót.

- *Mit tanulhatnak a mai fiatalok, ha elolvassák ezeket a cikkeket?*

- A riportokban a mai fiataloknak sok értékes tulajdonságot lehet találni. A legfontosabb talán az, hogy kitaró és szorgalmas munkával lehet sikereket elérni. Ennek szemléltetésére azt hiszem valamennyi írás kiválóan alkalmas. Tanulság lehet az is, hogy sok olyan ember él közöttünk, akik adott esetben tudásukkal, tapasztalatukkal segíthetik munkánkat.

- *Hogy lett a „Jók a legjobbak közül”-ből „Le a Kalappal” cikksorozat?*

- Nem lett egyik a másikból. A „Jók a legjobbak közül” elsősorban egyénekre koncentrált, őket mutatja be. A „Le a kalappal” sorozatban már cégek, kollektívák sikerei vannak a középpontban. Néha persze van hasonlóság, hiszen mindkettő a kiválóságra koncentrált és a kollektívák sikereiben mindig van néhány vezéregyéniség, akik esetleg már korábban szerepeltek a „Jók a Legjobbak közül” sorozatban. Alapvetően tehát két önálló sorozatról van szó.

- *Néhány szóban jellemezd a hazai minőségügy jelenlegi helyzetét!*

- A hazai minőségügy helyzetét nagyon nehéz röviden összegezni. Azt gondolom, hogy ezen a területen a nagy változások korát éljük. A korábbi, főként tanúsításokra adott állami támogatások megszűnését

követően a cégeknek nagyobb önállóságra van szükségük. Ez a saját lábra állás esetenként sikeres, de sokszor rossz példákkal is találkozhatunk. A minőségdíjak jó részének megszűnése és presztizsének elvesztése a szervezetek motivációs eszköztárát csökkentette. Látom ugyanakkor, hogy néhány cégnél a vezetés pozitív hozzáállása és a minőség szervezeten belüli társadalmosítása hozhat komoly eredményeket. A minőségügy eszméjének terjesztéséből a minőségügyi szervezeteknek is erőteljesebben ki kellene venni a részüket. A magyar minőségügy érdekegyeztetésének erősítése érdekében a minőségügyi szervezeteknek szorosabban kellene kooperálni, de erőteljesen felvetődött egyetlen hazai szervezet létrehozása is. A minőségügy helyzetének javítását eredményezné, ha a felsőoktatási intézményekben tovább erősödne a szakember-utánpótlás érdekében indított szakok száma, melynek már látszódnak bizonyos jelei. Jelen helyzetben szükség lenne a magyar minőségügyi szakirodalomnak a megújulására, fejlesztésére.

- *Mit kellene a mai vezetőknek leginkább megtanulniuk, tenniük a cégük, intézményük versenyképességének javítása érdekében?*

- A mai vezetésnek erőteljesebb személyes példát kellene mutatni a minőség fontosságát illetően. Többet kellene tenniük azért, hogy beosztott minőségügyi vezetőjük cégen belüli presztizse növekedjék és annak munkájához nagyobb önállóságot kellene biztosítani. A korszerű vezetési módszerek elsajátítása mellett minőségügyi képességeiket, tudásukat is fejleszteni lenne célszerű (tisztelet a kivételnek). A cég valamennyi szintjén növelni kell a minőségtudatosságot és a képzésre szánt összegeket nem szabad kurtítani. Vezetőink a képzés mellett az önképzésük erősítéséért is többet tehetnének! Jó lenne látni a mainál lényegesen nagyobb számban pl. minőségügyi konferencián résztvevő gazdasági vezetőket!

- *Vannak olyan szakmai szervezetek, amelyek rendezvényeire szívesen és rendszeresen eljársz?*

- Igen, vannak. Elsősorban az ISO 9000 FÓRUM Egyesület, az EOQ MNB és a Magyar Minőség Társaság rendezvényeit szeretném kiemelni. Szinte minden alkalommal lehet és tudok újat tanulni. A rendszeres eljárást az is motiválja, hogy személyes kapcsolatok erősítésére is kiváló alkalmak adódnak. Azért is szívesen járok az említett rendezvényekre, mert sokszor konferencia szervezésből is sok jó módszert sikerül ellesni.

- *Milyen elismerésekre, kitüntetések, vagy a legbüszkébb?*

- Leginkább büszke a 2006-ban, az EFQM nyitórendezvényén a Parlamentben átvett „Nemzeti Minőségi Díj Nagykövete” elismerésre vagyok. Ez azért jelent számomra sokat, mert nagykövetté a Nemzeti Minőségi Klub tagsága választott. Nagy megtiszteltetést jelentettek számomra az ISO 9000 FÓRUM-tól kapott törzsgárda, „Örökös tag” és az „Ipar és Szolgáltatás Minőségéért” oklevelek. A Magyar Minőség Társaságtól kapott emlékérem és legutóbb a Magyar Minőségben végzett munkáért átvett herendi váza is elismerésem részei.

- *Mely cégeknek, intézményeknek segítettél, mint tanácsadó, vagy mint szakmai előadó, tréner?*

- Sok ilyen intézmény és cég van. Főként, mint a Minőségfejlesztési Központ munkatársa, részt vettem több tucat minőségdíjra pályázó szervezetnél a felkészülés során. Az általunk szervezett tréningeknél is sok együttműködő partnerrel találkoztam. Mindegyik céggel sikerül jó kapcsolatot kialakítani, de a felsorolásuktól hely hiányában eltekintenek.

- *Az EFQM modell szerinti szervezeti önértékelés és az NMD pályázatok szervezője, tréner, helyszíni értékelője, elkötelezett hazai művelője, miként látod az NMD befulladását, megszűnését?*

- Rendkívül szomorú vagyok emiatt. A Nemzeti Minőségi Díj elnyerése komoly presztizst jelentett a versengésben résztvevő vállalkozásaink (és nem csak a győztesek) számára. Megtapasztaltam, hogy az önértékelés, a tükörbe nézés fejlődést eredményezett az adott vállalkozás számára és azon a bizonyos minőség spirálon mindig sikerült előkelőbb helyet elérniük. A díj alapját jelentő EFQM modell rendszeres megújulása mindig új kihívások elé állította a pályázókat. Legjobb cégeink Európa legjobbjával is kiállták az összehasonlítást. Az NMD perspektívát jelentett sok regionális győztes számára. Véleményem szerint a díjra pályázással elért eredmények hozzájárultak a magyar gazdaságpolitika sikerességéhez is. Azt gondolom, hogy nagyobb kormányzati odafigyeléssel és a minőségügyi szervezetek közös összefogásával a díj megmenthető lett volna. Korábban a tréningeken, felkészítőkön mindig azt hangsúlyoztuk, hogy az önértékelésen van a hangsúly, a díj elnyerése kevésbé érdekes. Az élet sajnos azt bizonyította, hogy a díj motiváló képessége pótolhatatlan.

- *Az NMD nagyköveteként sokáig szervezted a NMD Klub rendezvényeit. Most ezzel mi a helyzet?*

- A klub munkáját nem nagykövetként, hanem a Minőségfejlesztési Központ munkatársaként szerveztem. A MIK kiválása az IFKÁ-ból és a Szövetség a Kiválóságért Egyesület létrejöttével ez a tevékenységem megszűnt, hiszen az NMD-vel együtt a klubot is a Szövetségnek, az EFQM Nemzeti Partnerszervezetének kellett volna működtetnie. Sajnos nemcsak a Nemzeti Minőségi Díj, de a klub is megszűnt. Ezt azért is csapásként értem meg, mert a NMD legjobbjai mellett a IIASA - Shiba Díj győztesei számára is megszűnt egy fontos terep a legjobb gyakorlatok megismerésére.

- *És mi van a Regionális Minőségi Díjakkal?*

- A díjakat a kereskedelmi és iparkamarák írták ki megyei, később regionális szinten. Addig, amíg a kamarák (ha minimális szinten is) bírták az NGM anyagi segítségét többé-kevésbé rendszeres volt a kiírás. Már regionális szinteken is létrehozták a regionális minőség klubot és egyre több színvonalas pályázat készült. Később több regionális nyertesből NMD győztes is lett. Az NMD elhalása, az anyagi támogatások elmaradása a regionális díjak megszűnéséhez vezetett.

- *Mivel töltöd a kevés szabadidődet, ha a család és az unokák mellett ilyenre is jut időd?*

- *A korábbi rendszeres sportolás helyett, fő hobbimmá a horgászat vált. Szeretek kertészkedni, s a jó focit és kézilabdát is szeretem. Igyekszem minél többször eljutni az uszodába. Szívesen megyek kirándulni és színházba a feleségemmel. Két unokámmal mindig szívesen osztom meg szabadidőmet.*

- *Köszönöm válaszaidat!*